

GIELE, DE GEERNAARDMARCHAND

Naar Emile Andelhof

Rond 1900 was Willem (Guillaume: Giele) Campens een graag geziene figuur. Iedere Gentenaar kende hem: een forse kerel met een grote neus en een korte baard, vriendelijke blik. 's Zomers trok bij langs de straten in karakteristieke outfit: grote gele strohoed en donkere kiel die hem bijna tot de voeten reikte. Op een platte kruiwagen duwde hij zijn garnalenvoorraad voort. Die lag in een ondiepe wissel mand, bijna zo groot als een wagenwiel, en was voorzien van een zowat 40cm hoog voetstuk waarin een reserve voorraad garnalen bewaard werd. Niet blootgesteld aan de zon, konden die daarin iets langer fris blijven bij warm weer.

Afb. 1.
'Garnalenmarkt.
De verkoop gaat
beginnen. De handelaars houden zich
gereed om te bieden'.
Bovenschrift van een
foto genomen in de
Gentse vismijn, gepubliceerd in het
magazine 'De Stad', knipsel
bewaard in DSMG).

Giele had een goeie reputatie. Zijn waar betrok hij allicht in de Gentse vismijn (afb. 1 en 2), waar de verkoop per opbod gebeurde. De klanten kregen waar voor hun geld: hij foefelde niet met zijn 'marchandies'. Hij probeerde bijvoorbeeld geen kleine garnaal onder de grote weg te moffelen. Niet onbelangrijk: men moest de 'geernaars' immers zelf pellen. Met een zelfgemaakte soortement zeef scheidde Giele bij de verkoop de grote van de kleintjes. Zijn leus was, zo vertelt Emiel Andelhof, 'Veel kleine maken een groot' en hij verkocht zonder afwegen zelfs kleine porties aan wie hem vroeg voor een halve kluit of een kluit (10 centiemmen van een Belgische frank uit die tijd). En voor twee centimes of een cent bestelde hij zelfs kinderen. Garnaal was niet de enige koopwaar die Giele aan de man, beter gezegd de vrouw bracht. Naargelang de seizoenen en de beschikbaarheid verkocht hij ook krabben, oesters, zelfs gepofte kastanjes en vooral ook karakollen. Deze 'kerrekolen' zijn zeekronkelslakjes, legt Lievevrouw-Coopman uit in zijn Gents Woordenboek. Dat alles verkocht hij vriendelijk en met 'breedheid in de maat'.

Afb. 2. Een hele bende visverkopers en vooral visverkoopsters (viswijven...?) bij een huldiging tijdens de 'Vischweek' van jubilarissen dertig jaar actief in de vishandel. Foto uit 'De Stad', 15 maart 1935 (Vliegende bladen – Gent, reeks Handel & Nijverheid – Markten in DSMG, Begijnhof Sint-Amansberg). Giele, gestorven in 1916, zit hier niet bij...

Hij had niets dan vrienden en veel vaste, meestal vrouwelijke klanten: van gewone huismoeders tot rijke renteniersters. Zijn belangrijkste klandizie bestond uit de indertijd vele huismeiden. Hij zou geen echte Gentenaar geweest zijn, indien hij ze niet steeds op een of andere plezante lol wist te vergasten. En lollen, daar kende Giele iets van! Tegen de avond trok Giele de cafés binnen met een mand onder de arm en liet daarbij zijn roep in de gelagzalen weerklinken (afb. 3). Hij bezat een luide, een ware stentorstem. En als hij op zijn caféronde een pint op had, en nog plezanter was dan gewoonlijk, dan droeg hij steeds met veel succes zijn 'lijfstuk' voor in onvervalste operastijl.

Twee Gentse revueschrijvers, Jules Antheunis en Hector van Seymortier, wisten die populariteit op handige wijze te benutten voor een revue 'Onder de Drake' die rond 1900 in het Nieuwe Cirkus werd opgevoerd. Giele was er zelf getuige van hoe zijn personage ten tonele gevoerd werd door Lode van den Hoeck. Het ging als volgt.

*Ik ben in de stad zoveel bekend
Al sedert lang voorwaar.
En als ik langs de straten vent,
Dan vecht men schier voor mijne waar.*

*Mijn kerrekolen, geirnaert,
En daarbij mijn sprot
Zijn voor hun versheid zeer vermaard.
Al 't vrouwvolk loopt er van zot*

...

*Ik loop straat op en straat neer,
En zing daarbij een vrolijk lied.
Bij 't schoonste of bij 't slechtste weer
Terwijl ik mijne waren u bied.
Daarbij, ik ben zo kloek en fris,
dat menig meisje naar mij lonkt
En als ik leur met mijnen vis,
Is er zo menig hartje dat vonkt.*

Het moet zijn dat de directeur van den 'Franschen Theater' (de opera) nood had aan goeie stemmen, want toen men hetzelfde stuk daar ging opvoeren werd er een stukske aan gebreid waarin men Giele zozegzegd smeekt een contract in de opera te tekenen. Op de tonen van het in die tijd erg bekende lied

‘Ne parle pas, Rose, je t’ en supplie’ ging het zo:

*Brave, goede man, Campens, je t’ en supplie,
Sta mij toch bij, je suis dans l’embarras,
Je donnerai deux, trois mois de ma vie
veur nen tenor et je n’en trouve pas.
‘k heb al met wijven trachten te proberen,
Maar d’abonnees, ils n’en veulent pas.*

...

*Ge zult meer winnen als mee u oestermante.
Essayez une fois de me chanter Carmen.
’t is ne ware dienst, si je vous demande.
Combien voulez-vous, vraagt en ge zult het hên.*

Het schijnt dat Giele, die in de loge van de schouwburg het spektakel bijwoonde, het meeste plezier had in deze parodie. Maar toen kwam Wereldoorlog I en met Giele de Geernaardmarchand ging het snel bergaf. De eens zo plezante kerel verging het van kwaad tot erger en hij geraakte tenslotte op de sukkelgang. Moreel, financieel en fysiek ging Giele ten onder. Hij werd straatarm. Ter ere van zijn collega-venters moet hier gezegd worden dat ze hem hielpen daar waar ze konden. Het mocht niet baten. Giele zou nooit meer met zijn rieten mand gaan leuren en nooit nog zou zijn krachtige stem over de Gentse straten en pleinen daveren. In een huisje aan de Bijlokevest legde hij in 1916 voor altijd zijn moeë kop neer.

Naar wat Emile Andelhof (1872-1942) over Giele wist te vertellen in zijn boek ‘Galerij der Gentsche Typen’, in 1942 uitgegeven door de Bond der Oost-Vlaamse Volkskundigen, nu KBOV. Het breed uitgesponnen onderdeel over de wonderbaarlijke ‘genezing’ van Gieles reumatiek door ‘dokter’ Sequah wordt opgenomen in een later te verschijnen artikel over de wonderdokter.